

Samorządowe Kolegium Odwoławcze we Wrocławiu

ADAM BRÓDKA
ORCID: 0000-0001-7199-0011
adambrodka123@gmail.com

Praktyczne problemy doręczeń w postępowaniu administracyjnym

Practical Problems of Deliveries in Administrative Proceedings

WPROWADZENIE

Doręczenie stanowi jedną z podstawowych, a zarazem wyjątkowo doniosłą instytucję postępowania administracyjnego. Jej celem jest uzewnętrznianie treści podejmowanych przez organ czynności urzędowych w taki sposób, aby strony (oraz inne podmioty) mogły się z nimi zapoznać¹. Z teoretycznoprawnego punktu widzenia doręczenie należy zaklasyfikować do kategorii czynności techniczno-procesowych (materialno-technicznych) postępowania, które wywołują określone skutki prawne przez fakty². Doręczenie pozwala przyjąć, że akt administracyjny wszedł do obrotu prawnego i w związku z tym ma moc obowiązującą³. Od daty doręczenia rozpoczyna się bieg terminów prawa procesowego i prawa materialnego; od tej daty organ i strona zostają związani aktem administracyjnym

¹ A. Gołęba, *Komentarz do art. 39*, [w:] *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, red. H. Knysiak-Sudyka, LEX/el. 2019.

² J. Borkowski (aktualizacja B. Adamiak), [w:] B. Adamiak, J. Borkowski, *Postępowanie administracyjne i sądownoadministracyjne*, Warszawa 2017, s. 212.

³ B. Adamiak, *Wadliwość decyzji administracyjnej*, Wrocław 1986, s. 50. Jak wskazał Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 5 marca 2009 r. (I OSK 453/08, LEX nr 529931): „Nie może ulegać najmniejszych wątpliwości, iż decyzja zalegająca w aktach sprawy niedoręczona stronie ani żadnemu innemu podmiotowi nie wywołuje żadnych skutków prawnych. (...) Doręczenie tej decyzji innemu niż wnioskodawca podmiotowi, nawet w przypadku, gdy owemu podmiotowi przesłano tę decyzję »do wiadomości«, powoduje, że decyzja taka weszła jednak do obrotu prawnego i zaczęła wywoływać skutki prawne”.

(decyzją, postanowieniem), a także możliwe staje się zastosowanie środków dyscyplinujących czy egzekucyjnych⁴. Rangę instytucji doręczenia trafnie obrazuje stwierdzenie G. Łaszczycy i A. Matana, że „od zgodnego z prawem (mówiąc inaczej: od skutecznego w świetle prawa) wykonania tej czynności zależy niejednokrotnie prawidłowość całego postępowania administracyjnego, a co się z tym wiąże prawidłowość w ukształtowaniu treści stosunku materialnoprawnego”⁵.

Pomimo pozornie błażej formuły, a także wąskich ram procesowych, wyznaczonych przez regulacje Kodeksu postępowania administracyjnego⁶, wzmiankowana instytucja aspiruje do miana najbardziej problematycznej konstrukcji procesowej procedury administracyjnej. Należy przy tym zaznaczyć, że od 1960 r. do czasu wejścia w życie przepisów ustawy o doręczeniach elektronicznych⁷ regulacje Działu I Rozdziału 8 k.p.a. pt. „Doręczenia” nie uległy w większym zakresie istotnym zmianom. Anachroniczny charakter przedmiotowych unormowań, w zakresie doręczeń tradycyjnych, nie sprzyjał (w pewnym stopniu nadal nie sprzyja) sprawności rozpoznawania i rozstrzygania spraw administracyjnych.

Remedium na część dotychczas występujących trudności zdecydowanie można upatrywać w doręczeniach za pomocą środków komunikacji na odległość. Biorąc pod uwagę fakt, że elektronizacja w tym zakresie, w znacznej części, ma nastąpić najpóźniej dnia 1 stycznia 2024 r.⁸, nadal aktualne pozostaje jednak zagadnienie doręczeń w tradycyjnej postaci. Zważywszy na chwiejność prawodawcy co do terminu wprowadzenia obowiązku doręczeń w postaci elektronicznej, ucieczka od praktycznych problemów doręczeń tradycyjnych wydaje się być na ten moment nadal niepewną i odległą perspektywą⁹.

⁴ J. Borkowski (aktualizacja B. Adamiak), *op. cit.*, s. 214.

⁵ G. Łaszczycza, A. Matan, *Doręczenie w postępowaniu administracyjnym ogólnym*, [w:] G. Łaszczycza, A. Matan, *Doręczenie w postępowaniu administracyjnym ogólnym i podatkowym*, LEX/el. 1998.

⁶ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. 2021, poz. 735, ze zm.), dalej: k.p.a.

⁷ Ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz.U. 2022, poz. 569, ze zm.), dalej: u.d.e.

⁸ Zgodnie z art. 155 u.d.e. zasadnicza część organów administracji publicznej oraz innych podmiotów publicznych zobowiązana będzie stosować przepisy u.d.e., w zakresie doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej, od dnia określonego w komunikacie ministra właściwego do spraw informatyzacji, ogłoszonego w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Stosownie do art. 155 ust. 11 u.d.e. termin określony w komunikacie nie może być późniejszy niż dzień 1 stycznia 2024 r.

⁹ W stanie prawnym obowiązującym do dnia 27 maja 2022 r. art. 155 u.d.e. wskazywał na przykład, że organy administracji rządowej oraz jednostki budżetowe obsługujące te organy są obowiązane stosować przepisy ustawy w zakresie doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej od dnia 5 lipca 2022 r. (ust. 1). Natomiast jednostki samorządu terytorialnego i ich związki oraz związki metropolitalne oraz samorządowe zakłady budżetowe są obowiązane stosować przepisy ustawy

Praktyczne problemy doręczeń w postępowaniu administracyjnym stanowią złożoną i wyjątkowo kazuistyczną materię, wynikającą zarówno z podstawowych założeń teoretycznych procedury administracyjnej, jak i z obiektywnych trudności związanych z „papierowym” trybem obrotu dokumentami. Konsekwencje wadliwego doręczenia mogą pociągać za sobą istotne skutki w sferze terminu na wniesienie środków zaskarżenia, czynnego udziału stron w postępowaniu, realizacji zasady szybkości czy też istnienia – wynikającego z decyzji administracyjnej (postanowienia) – obowiązku prawnego i dopuszczalności jego egzekucji. Zważywszy na rozbudowany charakter badanego zagadnienia, w niniejszym tekście poruszę jedynie wybrane kwestie dotyczące najczęstszych problemów instytucji doręczenia występujących w praktyce stosowania prawa przez organy administracji publicznej.

DORĘCZENIE I JEGO SKUTKI

Rozważania należy zacząć od przypomnienia, że skuteczność zakomunikowania treści aktu administracyjnego lub innego pisma urzędowego zależy od zachowania normatywnie wyznaczonego wzorca, wyrażonego w art. 39–48 k.p.a. Jako że doręczenie stanowi czynność konwencjonalną, chodzi tu przede wszystkim o spełnienie wymogów w zakresie podmiotu doręczającego, miejsca doręczenia czy samej jego formy. Naruszenie reżimu proceduralnego nie pozwala przyjąć, że podjęta przez organ czynność urzędowa została prawidłowo uzewnętrzniona jej adresatowi. Bez znaczenia pozostaje przy tym, czy dany podmiot faktycznie się z nią zapoznał (np. podczas rozmowy telefonicznej z pracownikiem organu czy też za pośrednictwem innej strony postępowania), prawną doniosłością cechuje się bowiem wyłącznie fakt doręczenia odpowiadającego wymogom Kodeksu postępowania administracyjnego¹⁰. W modelowym założeniu mamy do czynienia z aktywnością, która albo została dokonana prawidłowo i wywołuje właściwe sobie skutki, albo nie odpowiada przepisom prawa i nie można przyjąć, że takie skutki wywołuje. Brak jest zatem miejsca na wprowadzenie gradacji naruszeń regulacji normujących doręczenia, ponieważ mogą być one wyłącznie prawidłowe (skuteczne) albo nieprawidłowe (nieskuteczne). Na to teoretycznoprawne założenie warto jednak spojrzeć przez pryzmat dwóch podstawowych następstw prawnych doręczenia: wejścia aktu administracyjnego do obrotu prawnego oraz rozpoczęcia biegu terminu na wniesienie środka zaskarżenia.

Na kanwie niniejszych rozważań szczególną uwagę należy zwrócić na kwestię wejścia aktu administracyjnego do obrotu prawnego jako skutku doręczenia.

w zakresie doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego od dnia 1 stycznia 2024 r., a w zakresie doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej od dnia 1 października 2029 r. (ust. 6).

¹⁰ Tak np. wyrok WSA w Gdańsku z dnia 12 maja 2021 r., I SA/Gd 1175/20, LEX nr 3182851; wyrok WSA w Kielcach z dnia 12 stycznia 2022 r., II SA/Ke 822/21, LEX nr 3323240.

Przyjęcie, że wadliwe doręczenie nie doprowadza do zaistnienia w świetle prawa decyzji czy postanowienia – w pewnych okolicznościach – niosłoby bowiem za sobą trudne do zaakceptowania konsekwencje. Nie chodzi tu jednak o zupełny brak doręczenia, np. kiedy decyzja została podpisana i złożona w aktach, a organ nie podjął żadnej próby zakomunikowania jej treści stronom, lecz o sytuację, w której doręczenie nastąpiło z naruszeniem reżimu Kodeksu postępowania administracyjnego. O ile w przypadku, kiedy w sprawie występuje jedna strona, powyższe założenie wydaje się słuszne, o tyle traci ono rację bytu na gruncie współuczestnictwa materialnego (wielości stron w sprawie), kiedy to decyzję doręczono przynajmniej jednemu z adresatów. W judykaturze podkreśla się, że wejście do obrotu prawnego aktu administracyjnego (decyzji, postanowienia) nie jest uzależnione od prawidłowego – odpowiadającego przepisom prawa – doręczenia, lecz od samego faktu dokonania tej czynności, która polega na uzewnętrznieniu woli organu wobec podmiotu usytuowanego poza strukturą administracji publicznej, i to niekoniecznie nawet wobec jej adresata¹¹. W konsekwencji trzeba uznać, że wprowadzenie decyzji do obrotu ma charakter jednolity w tym sensie, że jego skutki prawne rozciągają się na wszystkie strony postępowania: te biorące udział w sprawie i te pominięte przez organ¹². Sama decyzja może więc w świetle prawa istnieć albo nie istnieć. Kategorycznie niedopuszczalne jest przyjęcie koncepcji częściowego wejścia decyzji do obrotu, np. w stosunku do stron, którym została doręczona. Oznaczałoby to konieczność ponownego, odpowiadającego wymogom Kodeksu postępowania administracyjnego, doręczenia aktu administracyjnego podmiotom, w stosunku do których pierwotne doręczenie było nieskuteczne, co w takiej sytuacji uznawane jest w orzecznictwie sądów administracyjnych za niedopuszczalne¹³. W konsekwencji bowiem powtórnie zostałby otwarty termin na wniesienie odwołania, co odbierałoby decyzji organu I instancji przymiot ostateczności. Prowadziłoby to z kolei do naruszenia pewności obrotu prawnego oraz godziłoby w domniemanie mocy obowiązującej decyzji płynące z art. 16 § 1 k.p.a.¹⁴ i w stabilność ukształtowanych na jej podstawie stosunków.

Drugi z podstawowych skutków doręczenia dotyczy rozpoczęcia biegu terminu na wniesienie środka zaskarżenia (odwołania, zażalenia, skargi do sądu administracyjnego), który ściśle powiązany jest właśnie z faktem doręczenia¹⁵. Wa-

¹¹ Wyrok NSA z dnia 20 lutego 2014 r., II OSK 2259/12, LEX nr 1450907; wyrok NSA z dnia 28 kwietnia 2020 r., II OSK 1645/19, LEX nr 3059029.

¹² Wyrok NSA z dnia 26 lipca 2013 r., II OSK 718/12, LEX nr 2021872.

¹³ Wyrok NSA z dnia 6 sierpnia 2020 r., I GSK 1049/20, LEX nr 3047474; wyrok NSA z dnia 8 kwietnia 2020 r., II OSK 1645/19, LEX nr 3059029.

¹⁴ Na temat domniemania mocy obowiązującej decyzji zob. np. W. Dawidowicz, *Ogólne postępowanie administracyjne. Zarys wykładu*, Warszawa 1962, s. 123.

¹⁵ W orzecznictwie sądów administracyjnych obecny jest także pogląd modyfikujący to założenie. Jak wskazał Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy w wyroku z dnia 19 stycznia

dliwe uzewnętrznienie oświadczenia woli lub wiedzy organu (jego zupełny brak) może prowadzić do niepoinformowania strony postępowania o fakcie podjęcia rozstrzygnięcia i w konsekwencji odebrać jej sposobność obrony swoich interesów na drodze postępowania przed organem II instancji bądź sądem administracyjnym. W takiej sytuacji istotne jest jednak to, czy w sprawie występuje tylko jedna strona czy też mamy do czynienia ze współuczestnictwem materialnym.

W pierwszym przypadku nieprawidłowe doręczenie powoduje, że termin na wniesienie środka zaskarżenia nie biegnie, a złożenie odwołania, zażalenia czy skargi jest niedopuszczalne, ponieważ dany akt administracyjny w świetle prawa nie istnieje. W tym kontekście w judykaturze zwraca się uwagę na konieczność dokonania ponownego, prawidłowego doręczenia¹⁶.

W drugim przypadku należy skłonić się ku stanowisku, że strona postępowania administracyjnego, której nie doręczono decyzji, a która nie jest jedyną stroną postępowania, może wnieść odwołanie w terminie biegnącym dla innej strony, której akt ten doręczono (w przypadku wielu stron – ostatniej z nich)¹⁷. Po upływie tego terminu może natomiast żądać wznowienia postępowania administracyjnego na podstawie art. 145 § 1 pkt 4 k.p.a.¹⁸.

DORĘCZENIE W FORMIE TRADYCYJNEJ

Pomimo postępującej elektronizacji postępowania administracyjnego nadal wiele podstawowych czynności podejmowanych jest w formie niecyfrowej. Twierdzenie to jest szczególnie widoczne na przykładzie doręczeń, które najczęściej przybierają tradycyjną postać, polegającą na fizycznym dostarczeniu, przez listonosza lub wyznaczonego pracownika organu, „papierowego” pisma procesowego lub aktu administracyjnego. Pozostawiając poza zakresem rozważań przyczyny takiego stanu rzeczy, warto wyraźnie podkreślić, że znaczna część praktycznych trudności badanej instytucji wiąże się właśnie z taką formą uzewnętrzniania przez organy oświadczeń woli lub wiedzy. Wzmiankowane problemy, jak już wskazano,

2021 r. (II SA/Bd 15/20, LEX nr 3146010): „Nieskuteczne doręczenie w ogóle zatem nie powoduje rozpoczęcia biegu terminu do wniesienia odwołania od decyzji. W takiej sytuacji za datę doręczenia uznać należy dzień, w którym adresat faktycznie otrzymał decyzję lub się z nią zapoznał. Przy czym zauważyć również należy, że kwestii skuteczności doręczenia decyzji nie można wiązać z samą możliwością pozyskania informacji o jej wydaniu. Decydujące znaczenie ma data zapoznania się przez stronę z treścią rozstrzygnięcia, albowiem dopóki strona nie pozna treści decyzji (sentencji rozstrzygnięcia i argumentacji zaprezentowanej w uzasadnieniu decyzji), nie może w należyty sposób sformułować zarzutów odwołania”.

¹⁶ Zob. wyrok WSA w Gdańsku z dnia 29 stycznia 2020 r., II SA/Gd 391/19, LEX nr 2775481.

¹⁷ A. Wróbel, *Komentarz do art. 129*, [w:] M. Jaśkowska, M. Wilbrandt-Gotowicz, A. Wróbel, *Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania administracyjnego*, LEX/el. 2022.

¹⁸ B. Adamiak, *Komentarz do art. 129*, [w:] B. Adamiak, J. Borkowski, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Legalis 2021.

wpływają zarówno na kwestie mniej istotne, takie jak szybkość czy sprawność postępowania, jak i na zagadnienia o charakterze fundamentalnym, jak np. czynny udział stron w postępowaniu. Jednocześnie tworzą one liczną i zróżnicowaną wewnątrznie grupę. Ze względu na ramowy charakter opracowania odniosę się wyłącznie do kilku z nich, a mianowicie: 1) trudności związanych z ustaleniem adresu stron; 2) kwestii doręczania zastępczego; 3) konieczności precyzyjnego wypełniania dokumentów związanych z doręczeniem; 4) wpływu czasu potrzebnego do dostarczenia przesyłki na dynamikę postępowania.

Pierwsze ze wskazanych zagadnień dotyczy zasadniczo postępowań wszczynanych w oparciu o zasadę oficjalności. W przypadku tych inicjowanych na wniosek art. 63 § 2 k.p.a. wymaga, aby podanie zawierało m.in. wskazanie adresu osoby, od której pochodzi. Brak informacji na temat miejsca zamieszkania strony stanowi poważny problem, który może doprowadzić do zatamowania biegu całej procedury ze względu na konieczność zapewnienia stronie czynnego udziału w postępowaniu (np. poinformowania o wszczęciu postępowania czy o zgromadzeniu całego materiału dowodowego).

W przeciwieństwie do doręczeń elektronicznych w kształcie nadanym przed ustawą o doręczeniach elektronicznych na płaszczyźnie komunikacji listowej nie istnieje zbiorcza baza z adresami osób fizycznych i prawnych. Równocześnie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego nie zawierają szczególnych norm regulujących zasady ustalania adresów stron. Określa się je na podstawie wszystkich informacji możliwych do uzyskania przez organ¹⁹. Może się jednak zdarzyć, że przepisy ustaw prawa materialnego wyraźnie wskazują, na jaki adres dostarczać korespondencję (np. ujęty w katastrze nieruchomości) i wiążą z tym skutek doręczenia²⁰.

O ile w przypadku postępowań, w których należy ustalić adres jednej albo kilku stron, prowadzenie czynności dowodowych nie nastęrcza większych trudności, o tyle postępowania obejmujące współuczestnictwo materialne, gdzie krąg stron obejmuje nawet kilka tysięcy podmiotów²¹, w tym zakresie mogą okazać się dla organów administracji publicznej realnym wyzwaniem. Co istotne, wielość

¹⁹ Postanowienie NSA z dnia 6 listopada 2020 r., II OZ 557/20, LEX nr 3082239.

²⁰ Zgodnie z art. 11 f ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz.U. 2022, poz. 176) zawiadomienie o wydaniu decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej wysyła się dotychczasowemu właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu na adres wskazany w katastrze nieruchomości. Doręczenie na ten adres uznaje się za skuteczne.

²¹ Sytuacja taka może wystąpić w przypadku ustalenia odszkodowania za – przejęty pod inwestycję drogową – fragment nieruchomości wspólnej, należącej do spółdzielni mieszkaniowej oraz właścicieli lokali mieszkalnych.

stron w żadnym stopniu nie zwalnia organów z obowiązku zapewnienia wszystkim z nich czynnego udziału w postępowaniu²².

Należy wyraźnie zasygnalizować, że doręczenie w tradycyjnej postaci odbywa się najczęściej w faktycznym miejscu zamieszkania strony (lokalu, w którym dana osoba zamieszkuje, tj. przebywa, nie z zamiarem krótkotrwałego, ale dłuższego pobytu), a nie w miejscu jej zameldowania (które można ustalić na podstawie rejestru PESEL)²³. Jak już wskazano, dane na temat adresów miejsc zamieszkania nie są zbiorczo ewidencjonowane, co każdorazowo wymaga podjęcia czynności wyjaśniających. Pomocne mogą okazać się w tym zakresie oczywiście informacje z rejestru PESEL, ewidencji gruntów i budynków, Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego czy też wiadomości uzyskane od innych organów (np. podatkowych) lub stron postępowania. Niemniej prowadzenie postępowania dowodowego we wzmiankowanym przedmiocie można porównać niekiedy do pracy detektywa czy przysłowiowego szukania „igły w stogu siana”.

Druga z poruszonych w tej części pracy grupa problemów dotyczy doręczenia zastępczego. Wskazana instytucja stanowi wyjątek od reguły doręczania pism bezpośrednio do rąk adresata i podlega interpretacji ścisłej²⁴. Doręczenie zastępcze nie daje pewności, że korespondencja rzeczywiście trafiła do podmiotu, do którego została skierowana, co niejednokrotnie stanowi przyczynę sporów w zakresie skuteczności uzewnętrznienia treści czynności urzędowej²⁵.

W myśl art. 43 k.p.a., w przypadku nieobecności adresata, pismo doręcza się, za pokwitowaniem, dorosłemu domownikowi, sąsiadowi lub dozorczy domu, jeżeli osoby te podjęły się oddania pisma adresatowi. O doręczeniu pisma sąsiadowi lub dozorczy zawiadamia się adresata, umieszczając zawiadomienie w oddawczej skrzynce pocztowej lub, gdy to nie jest możliwe, w drzwiach mieszkania. Na tej podstawie w orzecznictwie sądów administracyjnych wskazuje się, że uznanie korespondencji za doręczoną wymaga kumulatywnego spełnienia następujących przesłanek: a) adresat jest nieobecny w mieszkaniu w czasie doręczania pisma; b) pismo zostało przyjęte za pokwitowaniem przez dorosłego domownika, sąsiada lub dozorcę; c) osoby te podjęły się oddania pisma adresatowi; d) w razie gdy pismo zostało przyjęte przez sąsiada lub dozorcę, o doręczeniu pisma tym osobom

²² A. Korzeniowska-Polak, *Problematyka doręczeń w przypadku wielości stron postępowania administracyjnego*, „Państwo i Prawo” 2007, z. 8, s. 74.

²³ P.M. Przybysz, *Komentarz do art. 43, [w:] idem, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz aktualizowany*, LEX/el. 2022.

²⁴ G. Łaszczyca, *Doręczenie zastępcze w kodeksie postępowania administracyjnego*, „Państwo i Prawo” 1997, z. 10, s. 46.

²⁵ Por. *ibidem*.

umieszczono zawiadomienie w oddawczej skrzynce pocztowej lub na drzwiach mieszkania adresata²⁶.

Każdy ze wskazanych powyżej elementów może budzić wątpliwości w zakresie skuteczności doręczenia. Listonosz, pracownik albo inna upoważniona osoba nie posiadają instrumentów pozwalających na ocenę, czy adresata rzeczywiście nie ma w mieszkaniu, osoba, która podjęła się przekazania pisma wcale nie musi wywiązać się z tego obowiązku²⁷, a umieszczenie zawiadomienia w skrzynce czy na drzwiach może zostać przez doręczającego nieodnotowane²⁸. Na szczególną uwagę zasługuje przy tym fakt, że o ile ustalenie, iż dany podmiot jest sąsiadem²⁹ albo dozorcą, nie powinno stanowić trudności, o tyle określenie, czy mamy do czynienia z dorosłym domownikiem, może okazać się problematyczne.

Za domownika należy uznać krewnego lub powinowatego zamieszkującego wraz z adresatem pisma w jednym mieszkaniu lub domu, niezależnie od tego, czy prowadzi z adresatem wspólne gospodarstwo domowe³⁰. Z kolei wszystkie inne osoby zamieszkałe z adresatem korespondencji trzeba traktować jako jego sąsiadów. Niezbędne do skuteczności doręczenia zastępczego jest także to, aby domownik był osobą pełnoletnią³¹.

Każda przebywająca w mieszkaniu osoba, niezależnie od tego, czy *de facto* jest gościem, pracownikiem czy członkiem dalszej rodziny, teoretycznie może zostać uznana za domownika. Doręczający nie jest w stanie, w obiektywny sposób, ustalić tej okoliczności, ponieważ może opierać się wyłącznie na oświadczeniu danej osoby. Nie dysponuje środkami prawnymi zapewniającymi sposobność wylegitymowania podmiotu podającego się za domownika. Podobnie wygląda kwestia oceny pełnoletności. Doręczyciel nie może żądać przedłożenia do wglądu dowodu osobistego lub innego dokumentu, który pozwoli ustalić wiek. Powoduje to, że doręczenia zastępcze często dotknięte są wadliwością, która przekreśla ich skuteczność w świetle prawa.

²⁶ Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 13 stycznia 2022 r., II SA/Po 566/21, LEX nr 3288356.

²⁷ Jak stwierdził Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie w wyroku z dnia 9 czerwca 2021 r. (I SA/Lu 190/21, LEX nr 3199622): „Niewywiązanie się z przyjętego obowiązku oddania decyzji jej adresatowi przez osobę, której doręczono decyzję zastępczo, nie zwalnia adresata z winy w przypadku, gdy uchybił on terminom procesowym na skutek takiego zaniedbania”.

²⁸ Wyrok WSA w Opolu z dnia 26 listopada 2021 r., I SA/Op 406/21, LEX nr 3284029.

²⁹ Dozorcą jest osoba utrzymująca porządek w budynku mieszkalnym (zob. hasło: *Dozorca*, [w:] *Słownik języka polskiego*, <https://sjp.pwn.pl/sjp/dozorca;2453896.html>, dostęp: 26.04.2022). Chodzić tu może więc np. o pracownika portierni.

³⁰ P.M. Przybysz, *op. cit.*

³¹ Sąsiadem jest ten, kto mieszka w pobliżu adresata, na terenie graniczącym z terenem adresata. Sąsiadem może być zatem osoba mieszkająca w tym samym budynku (sąsiad przez ścianę, sąsiad z jednej klatki) lub w najbliższym budynku (sąsiad przez miedzę). Zob. G. Łaszczyca, *Komentarz do art. 43*, [w:] C. Martysz, A. Matan, G. Łaszczyca, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, t. 1: *Komentarz do art. 1–103*, LEX/el. 2010.

Kolejnym zagadnieniem rodzącym praktyczne problemy na badanej płaszczyźnie jest konieczność dołożenia szczególnej staranności podczas wypełniania, przez listonoszy lub pracowników administracji publicznej, dokumentów związanych z doręczeniem. Dotyczy to przede wszystkim trybu doręczenia zastępczego oraz fikcji doręczeń związanej z podwójnym awizowaniem przesyłki. Dla zobrazowania rangi przedmiotowej czynności warto wskazać na stanowisko Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu, który zaznaczył, że „z powodu stwierdzonego nieprawidłowego wypełnienia przez pracownika operatora pocztowego urzędowego dokumentu, jakim jest zwrotne potwierdzenie odbioru przesyłki (brak podania informacji o pozostawieniu zawiadomienia [awiza] o doręczeniu przesyłki sąsiadce, tj. czy pozostawił je w skrzynce pocztowej adresata czy też w jego drzwiach), przyjęć należy, że nie doszło do dokonania skutecznego doręczenia”³².

Potrzeba precyzyjnego uzupełniania dokumentów wynika przede wszystkim z kwestii dowodowych. Jak już wspomniano, tylko doręczenie, które odpowiada normatywnie wskazanemu wzorcowi, może zostać uznane za skuteczne. Jest to szczególnie istotne w przypadku występowania konstrukcji fikcji prawnej, polegającej na uznaniu, że nastąpiło doręczenie pisma, które *de facto* nie miało miejsca. Warunkiem jej przyjęcia może być bowiem tylko niebudząca wątpliwości okoliczność, że procedura przewidziana w regulacjach Kodeksu postępowania administracyjnego została zachowana³³. Dowodem na to jest z kolei dokument urzędowy w postaci prawidłowo wypełnionego, zwrotnego potwierdzenia odbioru albo innej, stosownej adnotacji na przesyłce.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy podkreślić, że staranne i jednoznaczne dokumentowanie okoliczności związanych z doręczeniem ma kluczowe znaczenie dla uznania prawnej prawidłowości jego dokonania. Jakakolwiek nieścisłość czy brak informacji mogą przekreślić dopuszczalność przyjęcia, że doszło do skutecznego zakomunikowania stronie oświadczenia woli lub wiedzy organu administracji publicznej. Niezbędne jest więc to, aby listonosze i urzędnicy precyzyjnie oznaczali, w przypadku doręczenia zastępczego, komu oddali przesyłkę i gdzie zastawili o tym adresatowi informacje, a na płaszczyźnie konstrukcji art. 44 k.p.a. – odnotowywali próby doręczenia oraz fakt pozostawienia adresatowi informacji o miejscu i terminie odbioru korespondencji³⁴.

Ostatnie zagadnienie, które zostanie poruszone na kanwie tradycyjnej formy doręczeń, dotyczy raczej pewnego, dość uciążliwego mankamentu takiej formy komunikacji aniżeli ciężkiego gatunkowo problemu. Chodzi bowiem o wpływ czasu niezbędnego na dokonanie doręczenia i przekazanie organowi zwrotnego

³² Wyrok WSA w Opolu z dnia 26 listopada 2021 r., I SA/Op 405/21, LEX nr 3284023.

³³ Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 10 lutego 2021 r., I SA/Sz 897/20, LEX nr 3123018.

³⁴ Zob. wyrok WSA w Gliwicach z dnia 17 lutego 2022 r., III SA/Gl 1582/21, LEX nr 3325275.

potwierdzenia odbioru na realizację zasady szybkości postępowania, o której mowa w art. 12 k.p.a. Należy zauważyć, że czas doręczenia listu poleconego w wersji ekonomicznej przez Poczta Polska wynosi do 3 dni roboczych po dniu nadania³⁵, a przekazanie organowi zwrotnego poświadczenia odbioru, stanowiącego dokument urzędowy potwierdzający fakt doręczenia³⁶, zajmuje w praktyce nawet kilka tygodni. W przypadku wysyłki korespondencji za granicę, np. w celu poinformowania strony o konieczności ustanowienia na terytorium RP pełnomocnika do doręczeń³⁷, czynności te mogą wymagać tygodni, a niekiedy nawet miesięcy.

Wszystko to przekłada się na tempo pozyskiwania przez organ materiału dowodowego oraz realizacji innych obowiązków procesowych, a w konsekwencji na czas podjęcia rozstrzygnięcia w sprawie. Równocześnie brak otrzymania zwrotnego potwierdzenia odbioru, np. wezwania czy zawiadomienia strony o możliwości wypowiedzenia się w zakresie zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań (art. 10 § 1 k.p.a.), wprowadza stan niepewności co do momentu samego doręczenia i biegu terminu na dokonanie wskazanych w piśmie czynności. Odwleka to w czasie podjęcie przez organ kolejnych, stosownych czynności, np. ukarania świadka grzywną w związku z niestawieniem się na wezwanie czy wydania decyzji (ze względu na konieczność oczekiwania na stanowisko strony albo upływ terminu na jego zajęcie).

Przykłady te mogą wydawać się błahe, jednakże – biorąc pod uwagę złożoność dowodową niektórych spraw administracyjnych – czas niezbędny na liczne doręczenia i przekazanie potwierdzeń odbioru w istotny sposób ogranicza dynamikę postępowania administracyjnego. W przypadku tradycyjnej komunikacji trudno jednak poszukiwać rozwiązania tego problemu, wszak fizyczny transport korespondencji, nawet przy uwzględnieniu optymalnych rozwiązań logistycznych, zawsze będzie wymagał czasu.

DOREWCZENIA W FORMIE ELEKTRONICZNEJ

Ustawa o doręczeniach elektronicznych wprowadziła w Dziale I Rozdziale 8 k.p.a. szereg istotnych zmian, w tym zasadę priorytetu doręczeń w postaci elektronicznej³⁸. Warto zaznaczyć, że elektroniczna forma komunikacji nie jest rozwiązaniem nowym, znana jest bowiem procedurze administracyjnej od 2005 r. Jak

³⁵ Poczta Polska, *List polecony*, <https://www.poczta-polska.pl/paczki-i-listy/wysylka/listy/list-polecony> (dostęp: 26.04.2022).

³⁶ Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 19 stycznia 2022 r., II SA/Po 597/21, LEX nr 3315865.

³⁷ Zob. art. 40 § 4 i 5 k.p.a.

³⁸ D.J. Kościuk, *Realizacja zasady oficjalności doręczeń w postępowaniach administracyjnych po wejściu w życie ustawy o doręczeniach elektronicznych*, „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego” 2021, nr 8, s. 42.

pokazuje dotychczasowa praktyka, doręczenia te nie cieszyły się szczególnym zainteresowaniem. Wynika to z wielu powodów, choć w mojej ocenie szczególnie istotny jest tu brak intuicyjności przyjętych rozwiązań technicznych, które w dużym stopniu różnią się od narzędzi wykorzystywanych w komunikacji prywatnej (np. wiadomości e-mail)³⁹. Dla zobrazowania problemu można wskazać, że relatywnie częstym zjawiskiem jest wnoszenie podań czy środków zaskarżenia na skrzynkę poczty elektronicznej danego podmiotu publicznego. Niemalże zaskoczenie stron budzi przy tym reakcja organu polegająca na wezwaniu do uzupełnienia braku formalnego poprzez podpisanie pisma w prawem przewidziany, elektroniczny sposób⁴⁰.

Abstrahując od uprzednich rozwiązań, warto poświęcić kilka słów komentarza aktualnemu kształtowi doręczeń elektronicznych. Oś konstrukcyjną regulacji stanowi baza adresów elektronicznych (BAE), do której podmioty prywatne mogą wpisywać swoje adresy elektroniczne, co będzie – na podstawie art. 39 § 1 w zw. z art. 39¹ k.p.a. – skutkować koniecznością dokonywania doręczeń w formie elektronicznej⁴¹. Należy przy tym zaznaczyć, że – za wyjątkiem podmiotów publicznych oraz przedstawicieli pewnej grupy zawodów⁴² – wpis do wzmiankowanej bazy odbywa się na zasadzie dobrowolności. Jednocześnie jego dokonanie, jak zakłada art. 7 ust. 1 u.d.e., jest równoznaczne z żądaniem doręczania korespondencji przez podmioty publiczne na ten adres (nie wyłącza to jednak możliwości kierowania do organu korespondencji w postaci papierowej⁴³). Natomiast brak aktywności w tym zakresie powoduje, że pisma są doręczane w sposób hybrydowy⁴⁴ – przez pracowników organu bądź za pośrednictwem przesyłki rejestrowanej.

³⁹ „W związku z wdrożeniem przez Komisję Europejską rozporządzenia eIDAS oraz nieefektywną i niedostosowaną do potrzeb interesariuszy usługą doręczenia dokumentów w Polsce, powstała potrzeba udostępnienia bezpiecznej, skutecznej, niezawodnej i przyjaznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego” (e-Doręczenia, *Pytania i odpowiedzi*, <https://www.gov.pl/web/e-doreczenia/pytania-i-odpowiedzi>, dostęp: 26.04.2022).

⁴⁰ Na konieczność uzupełnienia podania wniesionego za pośrednictwem e-maila o podpis elektroniczny zwraca uwagę m.in. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 15 kwietnia 2021 r. (III SA/Gd 933/20, LEX nr 3163653). Obecnie, zgodnie z art. 63 § 1 k.p.a. *in fine*, jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej, podania wniesione na adres poczty elektronicznej organu administracji publicznej pozostawia się bez rozpoznania.

⁴¹ W myśl art. 39¹ § pkt 2 k.p.a. doręczanie elektroniczne będzie możliwe także na adres do doręczeń elektronicznych powiązany z kwalifikowaną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego, za pomocą której wniesiono podanie, jeżeli adres do doręczeń elektronicznych strony lub innego uczestnika postępowania nie został wpisany do bazy adresów elektronicznych.

⁴² Art. 8 i 9 u.d.e.

⁴³ M. Wilbrandt-Gotowicz, *Komentarz do art. 7*, [w:] K. Czaplicki, A. Gryszczyńska, M. Świerczyński, K. Światała, K. Wojsyk, M. Wilbrandt-Gotowicz, *Doręczenia elektroniczne. Komentarz*, LEX/el. 2021.

⁴⁴ Zob. art. 2 pkt 7 u.d.e.

Powyższe prowadzi do konkluzji, że o sukcesie doręczeń elektronicznych przesądza to, czy strony zarejestrują swoje adresy w bazie urzędowej. W tym zakresie na pewno istotne znaczenie mieć będzie świadomość społeczeństwa co do istnienia takiej możliwości oraz sama poręczność i „przyjazność” systemu teleinformatycznego. Aktualnie najważniejszym zadaniem podmiotów publicznych powinno być zachęcenie petentów do dokonywania wpisów w BAE oraz należyte, wcześniejsze przetestowanie systemu⁴⁵. Biorąc pod uwagę to, że jak dotąd organy administracji publicznej nie zostały zobligowane do dokonywania doręczeń w formie elektronicznej, trzeba pamiętać, iż pomimo wpisu do BAE dany petent nie będzie jeszcze otrzymywał korespondencji na wskazany w bazie adres.

Kwestią, którą należy również postawić pod znakiem zapytania, jest sprawność, bezawaryjność⁴⁶ i bezpieczeństwo systemu teleinformatycznego służącego doręczeniom. Jeżeli rzeczywiście sprostą on tym wymogom, a sama obsługa okaże się przystępna dla użytkownika, to ze sporym prawdopodobieństwem w perspektywie najbliższych lat można spodziewać się sukcesu doręczeń elektronicznych. Przejście do takiej formy nie tylko zapewni szybkość komunikacji, lecz także pozwoli zredukować koszty generowane przez doręczenia w tradycyjnej postaci. Co jednak najważniejsze, możliwe stanie się wyeliminowanie, wyjątkowo dotkliwych z perspektywy ochrony interesu indywidualnego oraz sprawności postępowania, prawnych i praktycznych problemów związanych z tradycyjnymi doręczeniami.

PODSUMOWANIE

Czynność doręczenia, pozornie błaha i nieskomplikowana, stanowi fundamentalny element postępowania administracyjnego, o niemal krytycznym znaczeniu dla jego prawidłowości. Problemy wiążące się z zakomunikowaniem podmiotom administrowanym oświadczeń woli lub wiedzy organu administracji publicznej należą do najbardziej doniosłych i zarazem wyjątkowo skomplikowanych. Kwestia wejścia decyzji lub postanowienia do obrotu prawnego czy też

⁴⁵ W przeciwnym wypadku może powtórzyć się sytuacja występująca przy wprowadzeniu doręczeń elektronicznych w postępowaniach sadowych. Na ten temat zob. np. P. Rojek-Socha, *Trudne początki e-doręczeń – niejasne przepisy, nie w pełni funkcjonalny system*, 5.07.2021, <https://www.prawo.pl/prawnicy-sady/e-doreczenia-problemy-z-przepisami-aktami-wykonawczymi-i,509226.html> (dostęp: 26.04.2022).

⁴⁶ Istotne problemy związane z funkcjonowaniem systemu doręczeń elektronicznych dotyczą m.in. platformy ePUAP. Na ten temat zob. np. D. Gibasiewicz, *Praktyczne problemy związane z odbiorem korespondencji przez profesjonalnych pełnomocników z użyciem elektronicznej skrzynki podawczej*, [w:] *Ordyncja podatkowa. Zmiany w ogólnym prawie podatkowym*, red. R. Dowgier, M. Popławski, Białystok 2016, s. 150.

ustalenie momentu początkowego biegu terminu do skorzystania ze środka zażalenia to tylko niektóre z istotnych zagadnień wiążących się bezpośrednio ze wzmiankowaną instytucją.

Należy zaznaczyć, że spora część obecnych problemów powstających na płaszczyźnie doręczeń dotyczy formy, w jakiej się one odbywają i konsekwencji z tym związanych. Aktualnie, pomimo postępującej elektronizacji administracji publicznej, większość doręczeń nadal przyjmuje tradycyjną postać, polegającą na przekazaniu adresatowi, przez listonosza bądź urzędnika, przesyłki w postaci papierowej w miejscu jego zamieszkania. Implikuje to cały szereg potencjalnych trudności, które mogą przekreślić prawną skuteczność doręczenia. Zalicza się do nich m.in.: konieczność ustalenia adresu miejsca zamieszkania w przypadku postępowań wszczynanych z urzędu; określenie, czy podmiot podejmujący się przekazania przesyłki adresatowi jest pełnoletnim domownikiem albo sąsiadem; niezbędność zachowania szczególnej precyzji podczas wypełniania urzędowych druków potwierdzających okoliczności związane z doręczeniem (np. doręczenie zastępcze czy awizowanie).

Nie można również zapominać o kwestiach cechujących się wprawdzie mniejszym ciężarem gatunkowym, lecz realnie wpływających na sprawność postępowania administracyjnego. Chodzi tu chociażby o techniczny aspekt doręczeń, przede wszystkim zaś o to, że wymagają one sporej ilości czasu, co szczególnie widoczne jest w przypadku doręczeń poza obszar Unii Europejskiej.

Ostatecznie warto wskazać, że – wbrew pozorom – doręczenia w tradycyjnej postaci generują znaczne koszty. Biorąc pod uwagę ogromną ilość pism, często wysyłanych listami poleconymi ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru, a także wydatki na papier i tusz, taka forma doręczeń stanowi istotne obciążenia dla budżetu podmiotów publicznych.

Rozwiązaniem zaprezentowanych problemów może okazać się system doręczeń elektronicznych, który ma zacząć funkcjonować w polskim porządku prawnym już w niedalekiej przyszłości. Elektroniczna forma doręczeń nie jest ograniczona barierami w postaci konieczności ustalenia miejsca zamieszkania czy możliwości odbioru przesyłki przez nieuprawniony podmiot, co pozwoli przełamać wiele dotychczasowych problemów. Kluczowe dla funkcjonowania takiej formy komunikacji jest jednak to, czy petenci dokonają wpisów swoich adresów elektronicznych do BAE. Bez tego korzystanie z doręczeń elektronicznych nie będzie możliwe. Uwzględniając dobrowolność zamieszczenia adresu w bazie, niewątpliwie konieczna okaże się promocja elektronicznej formy komunikacji, a także wsparcie i instruktaż dla osób posiadających mniejsze kompetencje cyfrowe bądź dotkniętych wykluczeniem cyfrowym.

BIBLIOGRAFIA

LITERATURA

- Adamiak B., *Komentarz do art. 129*, [w:] B. Adamiak, J. Borkowski, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Legalis 2021.
- Adamiak B., *Wadliwość decyzji administracyjnej*, Wrocław 1986.
- Borkowski J. (aktualizacja Adamiak B.), [w:] B. Adamiak, J. Borkowski, *Postępowanie administracyjne i sądowniczoadministracyjne*, Warszawa 2017.
- Dawidowicz W., *Ogólne postępowanie administracyjne. Zarys wykładu*, Warszawa 1962.
- Gibasiewicz D., *Praktyczne problemy związane z odbiorem korespondencji przez profesjonalnych pełnomocników z użyciem elektronicznej skrzynki podawczej*, [w:] *Ordynacja podatkowa. Zmiany w ogólnym prawie podatkowym*, red. R. Dowgier, M. Popławski, Białystok 2016.
- Golęba A., *Komentarz do art. 39*, [w:] *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, red. H. Knysiak-Sudyka, LEX/el. 2019.
- Korzeniowska-Polak A., *Problematyka doręczeń w przypadku wielości stron postępowania administracyjnego*, „Państwo i Prawo” 2007, z. 8.
- Kościuk D.J., *Realizacja zasady oficjalności doręczeń w postępowaniach administracyjnych po wejściu w życie ustawy o doręczeniach elektronicznych*, „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego” 2021, nr 8, DOI: <https://doi.org/10.33226/0137-5490.2021.8.5>.
- Łaszczycza G., *Doręczenie zastępcze w kodeksie postępowania administracyjnego*, „Państwo i Prawo” 1997, z. 10.
- Łaszczycza G., *Komentarz do art. 43*, [w:] C. Martysz, A. Matan, G. Łaszczycza, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, t. 1: *Komentarz do art. 1–103*, LEX/el. 2010.
- Łaszczycza G., Matan A., *Doręczenie w postępowaniu administracyjnym ogólnym*, [w:] G. Łaszczycza, A. Matan, *Doręczenie w postępowaniu administracyjnym ogólnym i podatkowym*, LEX/el. 1998.
- Przybysz P.M., *Komentarz do art. 43*, [w:] idem, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz aktualizowany*, LEX/el. 2022.
- Wilbrandt-Gotowicz M., *Komentarz do art. 7*, [w:] K. Czaplicki, A. Gryszczyńska, M. Świerczyński, K. Światała, K. Wojsyk, M. Wilbrandt-Gotowicz, *Doręczenia elektroniczne. Komentarz*, LEX/el. 2021.
- Wróbel A., *Komentarz do art. 129*, [w:] M. Jaśkowska, M. Wilbrandt-Gotowicz, A. Wróbel, *Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania administracyjnego*, LEX/el. 2022.

NETOGRAFIA

- e-Doręczenia, *Pytania i odpowiedzi*, <https://www.gov.pl/web/e-doreczenia/pytania-i-odpowiedzi> (dostęp: 26.04.2022).
- Hasło: *Dozorca*, [w:] *Słownik języka polskiego*, <https://sjp.pwn.pl/sjp/dozorca;2453896.html> (dostęp: 26.04.2022).
- Poczta Polska, *List polecony*, <https://www.poczta-polska.pl/paczki-i-listy/wysylka/listy/list-polecony> (dostęp: 26.04.2022).
- Rojek-Socha P., *Trudne początki e-doręczeń – niejasne przepisy, nie w pełni funkcjonalny system*, 5.07.2021, <https://www.prawo.pl/prawnicy-sady/e-doreczenia-problemy-z-przepisami-aktami-wykonawczymi-i,509226.html> (dostęp: 26.04.2022).

AKTY PRAWNE

- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. 2021, poz. 735, ze zm.).

Ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz.U. 2022, poz. 176).

Ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz.U. 2022, poz. 569, ze zm.).

ORZECZNICTWO

Postanowienie NSA z dnia 6 listopada 2020 r., II OZ 557/20, LEX nr 3082239.

Wyrok NSA z dnia 5 marca 2009 r., I OSK 453/08, LEX nr 529931.

Wyrok NSA z dnia 26 lipca 2013 r., II OSK 718/12, LEX nr 2021872.

Wyrok NSA z dnia 20 lutego 2014 r., II OSK 2259/12, LEX nr 1450907.

Wyrok NSA z dnia 8 kwietnia 2020 r., II OSK 1645/19, LEX nr 3059029.

Wyrok NSA z dnia 28 kwietnia 2020 r., II OSK 1645/19, LEX nr 3059029.

Wyrok NSA z dnia 6 sierpnia 2020 r., I GSK 1049/20, LEX nr 3047474.

Wyrok WSA w Gdańsku z dnia 29 stycznia 2020 r., II SA/Gd 391/19, LEX nr 2775481.

Wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 19 stycznia 2021 r., II SA/Bd 15/20, LEX nr 3146010.

Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 10 lutego 2021 r., I SA/Sz 897/20, LEX nr 3123018.

Wyrok WSA w Gdańsku z dnia 15 kwietnia 2021 r., III SA/Gd 933/20, LEX nr 3163653.

Wyrok WSA w Gdańsku z dnia 12 maja 2021 r., I SA/Gd 1175/20, LEX nr 3182851.

Wyrok WSA w Lublinie z dnia 9 czerwca 2021 r., I SA/Lu 190/21, LEX nr 3199622.

Wyrok WSA w Opolu z dnia 26 listopada 2021 r., I SA/Op 405/21, LEX nr 3284023.

Wyrok WSA w Opolu z dnia 26 listopada 2021 r., I SA/Op 406/21, LEX nr 3284029.

Wyrok WSA w Kielcach z dnia 12 stycznia 2022 r., II SA/Ke 822/21, LEX nr 3323240.

Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 13 stycznia 2022 r., II SA/Po 566/21, LEX nr 3288356.

Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 19 stycznia 2022 r., II SA/Po 597/21, LEX nr 3315865.

Wyrok WSA w Gliwicach z dnia 17 lutego 2022 r., III SA/Gl 1582/21, LEX nr 3325275.

ABSTRACT

The article deals with the practical and legal problems of deliveries in administrative proceedings. Communicating a declaration of will or knowledge of a public administration body is one of the most important elements of administrative proceedings. The existence of an administrative act in legal transactions, as well as many other significant circumstances (e.g., the running of time limits or ensuring the parties to actively participate in the proceedings) depends on effective, in the light of the provisions of law, deliveries. The institution of deliveries, in particular in its traditional form, is associated with many difficulties that may affect the entire process of specifying substantive law and, consequently, lead to the repeal of an administrative decision or order. The remedy for the indicated problems can be seen in the progressive electronization of deliveries. Nevertheless, only the practical verification of the solutions adopted at the level of the Act of 18 November 2020 on electronic delivery will allow to assess whether it will be possible to overcome the current difficulties.

Keywords: delivery; electronic delivery; administrative proceedings; problems of deliveries

ABSTRAKT

W artykule poruszone zostało zagadnienie praktycznych i prawnych problemów doręczeń w postępowaniu administracyjnym. Zakomunikowanie oświadczenia woli lub wiedzy organu administracji publicznej stanowi jeden z najistotniejszych elementów postępowania administracyjnego. Od skutecznego, w świetle przepisów prawa, doręczenia zależy bowiem zaistnienie aktu administracyjnego w obrocie prawnym, a także wiele innych, znaczących okoliczności (np. bieg terminów czy

zapewnienie stronom czynnego udziału w postępowaniu). Z instytucją doręczenia, w szczególności w tradycyjnej postaci, wiąże się wiele trudności, które mogą zaważyć na całym procesie konkretyzacji prawa materialnego, a w konsekwencji doprowadzić do uchylecia decyzji administracyjnej lub postanowienia. Remedium na wskazane problemy można upatrywać w postępującej elektronizacji doręczeń. Co jednak istotne, dopiero weryfikacja w praktyce rozwiązań przyjętych na płaszczyźnie ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych pozwoli ocenić, czy uda się pokonać występujące obecnie trudności.

Słowa kluczowe: doręczenie; doręczenie elektroniczne; postępowanie administracyjne; problemy doręczeń